

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom B

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM5261 XX. SZÁZAD ELSŐ FELÉNEK IRODALMA							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Balázs Imre József egyetemi docens							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Balázs Imre József egyetemi docens							
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	5	2.6 Az értékelés módja	V	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DS
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					16
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					18
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	56				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> C4.2 Az anyanyelvű irodalom változási formáinak magyarázata (korszakok, irányzatok, műfajok stb.) és az irodalmi jelenségek történeti és kulturális kontextusban való értelmezése. A kulcsfogalmak magyarázata az irodalom megértésében, valamint folklórszövegek értelmezése.; C4.3 Különböző szövegek és kontextusok összefüggései, szövegelemzési technikák alkalmazása. Egy irodalmi szöveg különböző értelmezési szempontok szerinti megközelítése, valamint a néprajz és a kulturális antropológia fogalmainak és módszereinek használata a népi kultúra jelenségeinek kutatásában.; C4.4 A magyar kultúra és a magyar népi kultúra irodalmi jelenségeinek különböző kontextusokban való értelmezése és kritikai értékelése; C4.5 Szakmai vélemény kialakítása egy szakmai projekt keretében az irodalmi jelenségeket illetően, a kritikai és irodalomtörténeti szövegekben megjelenő nézőpontokból kiindulva, valamint a szakirodalom alapján a népköltészeti szövegeket illetően is.; C4.6 Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás magyar irodalomtörténeti vagy népköltészeti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Átfogó kép kialakítása a 20. század első felének magyar irodalmáról, következetes fogalmi keretben
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A „klasszikus modernség”, az avantgárd és az „utómodernség” fontosabb alkotóinak tárgyalása irodalomtörténeti kontextusban

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Kanonikus mozgások a 20. század magyar irodalmában</p> <ul style="list-style-type: none"> Szegedy-Maszák Mihály: Világirodalmi távlat megteremtése. Megjelenik a Nyugat című folyóirat első száma. In: A magyar irodalom története II. Bp., Gondolat, 2007. 704–722.; Kulcsár Szabó Ernő: Az irodalmi modernség integratív történeti értelmezhetősége. In: Uő: Beszédmód és horizont. Budapest, Argumentum, 1996. 7–26.; A kettévált modernség nyomában. Uo: 27–60. Kabdebó Lóránt – Kulcsár Szabó Ernő: „De nem felelnek, úgy felelnek”. A magyar líra a húszas–harmincas évek fordulóján. Pécs, JPTE, 1992. <p>Balázs Imre József – Kántor Lajos (szerk.): A teremtmények arca. A huszadik század legszebb magyar versei. Kvár, Komp-Press, 2002.</p>	előadás	
<p>2. Ady Endre. Kezdet és folytatás. Az Ady-kép és a 20. század</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyugat 1909. június 1. (http://epa.oszk.hu/00000/00022/00033) Eisemann György: Modernitás, nyelv, szimbólum. Ady Endre: Új versek. In: A magyar irodalom története II. Bp., Gondolat, 2007. 689–703. Makkai Sándor: Magyar fa sorsa. Kvár, Kriterion, 2003. Boka László: Az Ady-jelenség kanonizációs stratégiái a Nyugat 1909-es Ady-számában. In: BL: A befogadás rétegei. Kvár, Komp-Press, 2004. 123–137. Gintli Tibor: A lírai nyelv változatai. Ady Endre. In: Magyar irodalom. Főszerk. Gintli Tibor. Akadémiai, Budapest, 2010. 762–770. Szegedy-Maszák Mihály: Ady és a francia szimbolizmus. In: SzMM: Irodalmi kánonok. Debrecen : Csokonai K., 1998.(Digitalizálva: http://nyitottegyetem.phil-inst.hu/lit/ady.htm) <p>H. Nagy Péter – Lőrincz Csongor – Palkó Gábor – Török Lajos: Ady-</p>	előadás	

értelmezések. Pécs, Iskolakultúra, 2002. (http://mek.oszk.hu/01800/01883/01883.pdf)		
3. Babits Mihály (A lírikus epilógja, A gólyakalifa, Jónás könyve) <ul style="list-style-type: none">Nemes Nagy Ágnes: A hegyi költő. Bp., Magvető, 1984. (digitalizálva: www.irodalmiakademia.hu, In: NNÁ: A magasság vágya)Rába György: Babits Mihály. Bp., Gondolat, 1979. (digitalizálva: www.irodalmiakademia.hu) Selyem Zsuzsa: Nem-jel, nem-tudás, nem-idő. A bibliai Jónás könyve és Babits Jónás könyve apofatikus hermeneutikai megközelítése. In: Valami helyet. Bp., JAK-Kijárat, 2001. vagy Kvár, Komp-Press, 2003.	előadás	
4. Kosztolányi Dezső (A szegény kisgyermek panasza, Édes Anna, Esti Kornél, Hajnali részegség) <ul style="list-style-type: none">Szegedy-Maszák Mihály: Kosztolányi nyelvszemlélete, http://users.atw.hu/negyesei/egyeb/irodalomtudomany/szegedy%20maszak%20mihaly/kosztola.htmTanulmányok Kosztolányi Dezsőről. Szerk. Kulcsár Szabó Ernő, Szegedy-Maszák Mihály. Bp., Anonymus, 1998. (kiemelten: Az Esti Kornél jelentésrétegei. Ugyanaz in: SzMM: „A regény, amint írja önmagát”)Balassa Péter: Kosztolányi és a szegénység. Az Édes Anna világgépéről. In: uő: A látvány és a szavak. Bp., Magvető, 1987. http://www.diakoldal.hu/notes/67758bd917dc95c442bd760d6374142fbalassa_peter-kosztolanyi_es_a_szegenyseg.doc Szegedy-Maszák Mihály: A regényszerűség meghaladása. 1933: Kosztolányi Dezső: Esti Kornél. In: A magyar irodalom története III. Gondolat, Budapest, 2007. 230–244. (https://irodalom.oszk.hu/villanyспенot/#/fejezetek/6x6Ly_rBS-S-XCmskcB9lg)	előadás	
5. Móricz Zsigmond (Az isten háta mögött, Míg új a szerelem) <ul style="list-style-type: none">Kulcsár Szabó Ernő: Beszédaktus, szerepkör, irónia. In: KSzE: Beszédmód és horizont. Bp., Argumentum, 1994. 157–185.Benyovszky Krisztián: Nézőpontok keresztútjében. Irodalomtörténet 2003/3. 479–487.Onder Csaba: Az újraolvasott Móricz. Nyíregyházi Főiskola Bölcsészettudományi és Művészeti Főiskolai Kar, Nyíregyháza, 2005. Szilágyi Zsófia: Móricz Zsigmond. Kalligram, Pozsony, 2013.	előadás	
6. Kassák Lajos és avantgárd kortársai: Németh Andor, Déry Tibor, Tamkó Sirató Károly <ul style="list-style-type: none">Derék Pál: A magyar avantgárd irodalom (1935–1930) olvasókönyve. Bp., Argumentum, 1998.Derék Pál: A vasbetontorony költői. Bp., Argumentum, 1992.Tanulmányok Kassák Lajosról. Kabdebó Lóránt et al. szerk. Bp., Anonymus, 2000. Derék Pál: "Latabagomár ó talatta latabagomár és finfi". Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1998.	előadás	
7. József Attila (Versek. Avantgárd, tiszta költészet, humor, testpoétika) / Szabó Lőrinc (Te meg a világ, Tücsökzene); <ul style="list-style-type: none">Derék Pál: A vasbetontorony költői. Bp., Argumentum, 1992.Bókay Antal: József Attila poétikái. Bp., Gondolat, 2004.Németh Andor: József Attila. Kolozsvár, Polis, 2005.Kabdebó L., Kulcsár Szabó E., Kulcsár-Szabó Z., Menyhért A.(szerk.): Tanulmányok József Attiláról, Anonymus, Budapest, 2001.Kántor Lajos (szerk.): Ha eljőnnél... József Attila és a Korunk	előadás	

<p>1929–2005. Kvár, Komp-Press, 2005.</p> <p>Kabdebó Lóránt: Költészetbeli paradigmaváltás a húszas évek második felében. In: Tanulmányok Szabó Lőrincről. Kabdebó Lóránt–Menyhért Anna szerk. Bp., Anonymus, 1997. 18–45.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulcsár-Szabó Zoltán: Különbség – másként. Szabó Lőrinc: Az Egy álmai. In: Tanulmányok Szabó Lőrincről. Kabdebó Lóránt–Menyhért Anna szerk. Bp., Anonymus, 1997. 178–187. • Kulcsár-Szabó Zoltán: Utak az avantgárdból. Alföld 2000/11. 43–60. (http://epa.oszk.hu/00000/00002/00056/kulcsar11.html) • Lászlóffy Aladár: Szabó Lőrinc. Kvár, Polis, 2005. 		
<p>Bibliográfia</p> <p>Szegedy-Maszák Mihály: Világirodalmi távlat megteremtése. Megjelenik a Nyugat című folyóirat első száma. In: A magyar irodalom története II. Bp., Gondolat, 2007. 704–722.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gintli Tibor: A lírai nyelv változatai. Ady Endre. In: Magyar irodalom. Főszerk. Gintli Tibor. Akadémiai, Budapest, 2010. 762–770. • Nemes Nagy Ágnes: A hegyi költő. Bp., Magvető, 1984. (digitalizálva: www.irodalmiakademia.hu , In: NNÁ: A magasság vágya) • Szegedy-Maszák Mihály: Kosztolányi nyelvszemlélete, http://users.atw.hu/negyesi/egyeb/irodalomtudomany/szegedy%20maszak%20mihaly/kosztola.htm 		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. BEVEZETÉS		
<p>2. Krúdy Gyula: A vörös postakocsi (1913) https://mek.oszk.hu/04800/04828/html/krudy_vorosposta0001.html</p> <p>Lábadai Zsombor: Az élőbeszéd és az elbeszélői hang mintázatai Krúdy Gyula A vörös postakocsi című regényében https://epa.oszk.hu/00000/00002/00274/pdf/EPA00002_alfold_2021_05_072-084.pdf</p> <p>Fábri Anna: „Egykor regényhős voltam...” Az irodalom kultusza Krúdy Gyula műveiben https://epa.oszk.hu/01000/01050/00237/pdf/EPA01050_holmi_2000_06_651-657.pdf</p> <p>Gintli Tibor: A szerelem elbeszélésének változatai Krúdy epikájában. Iskolakultúra 2001/1 https://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/19534/19324</p>		
3. Tóth Árpád: Hajnali szerenád (1913), Lomha gályán (1917)		
<p>https://mek.oszk.hu/01100/01112/01112.pdf</p> <p>LAPIS József: Anyagszerűség és érzékiség Tóth Árpád költészetében. Alföld, 2011. 10. sz. 95-107. p.</p> <p>LATOR László: A Tóth Árpád-vers természetrajza. In: LL: Szigettenger. https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/LATOR/lator00131a/lator00133/lator00133.html</p> <p>RÓNAY György: A Hajnali szerenád belső terei; TAMÁS Attila: Tóth Árpád költészete és a századeleji stílusirányzatok. In: Lélektől lélekig. In memoriam Tóth Árpád. Nap Kiadó, Bp., 2006. 308-329.</p> <p>VADAI István: A lírai én. In: Tiszatáj, 2008. 11. sz. diákmell. 1-12 p.</p>		
4. Heltai Jenő: Jaguár (1914)		
<p>Hegedüs Géza: Heltai Jenő alkotásai és vallomásai tükrében. Szépirodalmi, Bp., 1971. 106–150.</p>		

<p>Császár Elemér: Heltai Jenő új könyvei. Budapesti Szemle 1914/160. Galsai Pongrác: Jaguár. Filmvilág 1967/12. Szigeti Csaba: A nevem: Senki Alfonz. Napút 2018/8.</p>		
<p>5. Kaffka Margit: Hangyaboly (1917) https://mek.oszk.hu/02000/02061/ Bovier Hajnalka: Egy zárt világ szemantikája. Studia Litteraria 2008. 151-163. https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/c4a8ca77-34c7-4655-9f4d-237747174ce9/content Bodnár György: A zárda egzotikuma mint a korélmény transzpozíciója. In: BGy: Kaffka Margit. Balassi, Bp., 2001. 263-268. Szaktars.hu Arany Zsuzsanna: „EZ MÁR NEM IRODALOM, HANEM...” Irodalmi Jelen Online, 2022. szeptember 26. https://www.irodalmijelen.hu/2022-szep-26-1148/ez-mar-nem-irodalom-hanem Cserhalmi Zsuzsa: <i>Érzés megváltoztatása gondolat által?</i> In: Varga Virág – Zsávolya Zoltán szerk: <i>Nő, tükrök, írás</i>. Ráció, Bp., 2009. 198-208.</p>		
<p>6. Déry Tibor: Ló, búza, ember (1922) Pomogáts Béla: Déry Tibor. Akadémiai, Budapest, 1974. 34-40. Balázs Imre József: Üvegfej és homokóra. EME Kiadó, Kolozsvár, 2019. 91-134. https://eda.eme.ro/handle/10598/33294 Reichert Gábor: Déry Tibor és a bécsi Ma. Új Forrás 2019/3. https://epa.oszk.hu/00000/00016/00240/pdf/EPA00016_uj_forras_2019_03_114-119.pdf Török Sándor Mátyás: Déry Tibor avantgárd költészetéből (2.) PIM blog 2023. Július 5. https://pimblog.blog.hu/2023/07/05/dery_tibor_avantgard_kolteszetebo_l_724</p>		
<p>7. Erdős Renée: A nagy sikoly (1923) Menyhért Anna: <i>Női irodalmi hagyomány</i>. Napvilág, Bp., 2013. 31-60. Kádár Judit: <i>Erdős Renée: hit és erotika</i>. In: <i>Uő: Engedelmes lázadók</i>. Jelenkor, Pécs, 2014. 83-98. Kemenes Géfin László – Jolanta Jastrzebska: <i>A női gyönyör ábrázolása: Lázadás és lemondás</i>. In: <i>Uők: Erotika a huszadik századi magyar regényben, 1911-1947</i>. Kortárs, Bp., 1998. 107-123.</p>		
<p>8. Tamkó Sirtó Károly: Papírember (1928) R.T.: Ezekről a könyvekről beszélnek. Literatura 1928. 241-242. Illyés Gyula: Papírember. Nyugat 1928. I. 899-900. http://epa.niif.hu/00000/00022/00445/13923.htm Aczél Géza: Tamkó Sirtó Károly. Akadémiai, Bp., 1981. 29-80. Balázs Imre József: A vizuális elem a dadaista költészetben és azon is túl. Helikon 2017/1. 100-109. https://epa.oszk.hu/03500/03580/00007/pdf/EPA03580_helikon_2017_1_100-109.pdf</p>		
<p>9. József Attila: Medáliák; Esmélet (1928, 1934) Tverdota György: A tiszta költészet két változata József Attila lírájában. Forrás 2005/4. https://epa.oszk.hu/02900/02931/00076/pdf/EPA02931_forras_2005_04_020-029.pdf <i>A magyar irodalom története</i> III. Gondolat, Bp., 2007. 277-309. (Tverdota György: Létösszegző versciklus a pálya fordulóján, Szegedy-Maszák Mihály: A szerző önazonossága József Attila életművében) Tverdota György: <i>Tizenkét vers</i>. Gondolat, Bp., 2004. 62-111.</p>		
<p>10. Kosztolányi Dezső: Esti Kornél (1933)</p>		

<ul style="list-style-type: none"> Tanulmányok Kosztolányi Dezsőről. Szerk. Kulcsár Szabó Ernő, Szegedy-Maszák Mihály. Bp., Anonymus, 1998. (kiemelten: Az Esti Kornél jelentésrétégei. Ugyanaz in: SzMM: „A regény, amint írja önmagát”) https://public-view.bcucuj.ro/ Szegedy-Maszák Mihály: Az újraolvasás kényszere: Esti Kornél. Alföld 2002/11. https://szegedy-maszak.hu/wp-content/uploads/2022/04/Az_ujraolvasas_kenyszere_Esti_Kornel.pdf 		
<p>11. Berde Mária: Tüzes kemence (1936) https://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf1136.pdf (Molnár Szabolcs előszavával) 130 éve született Berde Mária. Négy rövid tanulmánnyal munkásságára emlékezünk (Csiszer Katalin, Györfi Edina, György Alida, Sebestyén Kinga) Transindex, 2019. 02. 05. https://columbofelesege.transindex.ro/130-eve-szuletett-berde-maria-negy-rovid-tanulmannyal-munkassagara-emlekezunk/</p>		
<p>12. Szerb Antal: Utas és holdvilág (1937) https://mek.oszk.hu/15100/15105/ Havasréti József: “Egyesek és mások”. Jelenkor 2011/4 https://www.jelenkor.net/archivum/cikk/2232/egysek-es-masok Bényei Tamás: Ulpus in fabula. Alföld 2005/11 Arcanum</p>		
<p>13. Rejtő Jenő: A detektív, a cowboy és a légió (1942) https://mek.oszk.hu/01000/01045/01045.htm VERES András: A ponyva klasszikusa. 1940 Megjelenik a Pizskos Fred, a kapitány. In Szegedy-Maszák Mihály–Veres András (szerk.): A magyar irodalom története III. 1920-tól napjainkig. Gondolat, Budapest Szaktars.hu Deczki Sarolta: A ponyva megújítója: Rejtő Jenő. Híd 2018/6-7 http://real.mtak.hu/88212/1/deczki_hid-2018-jun-jul-belso-105-112.pdf</p>		
14. Konklúziók		

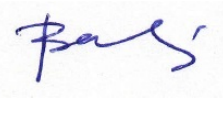

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvásásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.
--

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	vizsga	50 %
	Az érvelés logikája		
10.5 Szeminárium	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe Otthoni feladatok elkészítése	Szemináriumi munka, vizsgakérdés	50 %
10.6 Minimális követelmények			
Részvétel a szemináriumok minimum 70%-án			

A kitöltés időpontja 2024.04.14.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.15.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje